

[Bartholdy.]

til at følge hele deres Færd — ogsaa at paatale den, saafremt det viste sig at være nødvendigt.“

Og Amtsskolekonsulenten skriver videre angaaende Læsebøgerne:

„Først efter Nationalsocialismens Gennembrud, da alle Læsebøger blev ensrettede, har man under de herskende Tilstande tilladt, at de nye tyske Læsebøger blev benyttede paa Betingelse af, at man ved Bøgenes Brug skulde udelade det nazistisk prægede Stof. Hvorvidt denne Bestemmelse er blevet strengt overholdt i Krigens Tid, skal jeg ikke kunne sige. I hvert Fald har jeg fra Tid til anden henvist til den.“

Sammenholder man denne Beretning fra Amtsskolekonsulenten i Tønder med det, der for nylig er blevet oplyst, at i hvert Fald yngre Lærere ved de tyske kommunale Skoler har været fuldt saa illoyale som Lærerne ved de tyske Privatskoler, og at af 90 Lærere ved de tyske Kommuneskoler var i 1940 de 80 Nazister, og af dem sidder i Dag de 30 i Faarhuslejren fængslet for landsskadelig Virksomhed, og at samtlige Lærere — uden de danske Skolemyndigheders Vidende — oppebar et Tillæg for at komme paa Højde med de tyske Privatskolelæreres Lønninger, saa tyder det ikke paa, at der har været denne stærke Kontrol og denne Samhørighed, som Amtsskolekonsulenten nævner. Endvidere ved man med Hensyn til Skolebøgerne, at samtlige tre Amtsskolekonsulenter i høj Grad fordømmer de nazistiske Lærebøger og mente, de straks skulde forsvinde.

Med Hensyn til den kommende Ordning, som vi nu staar overfor, maa Synspunktet være, hvad der tjener vort Land bedst, og hvordan vi bedst opdrager den tysksindede Ungdom til at blive gode Borgere i Danmark. Vi har hidtil med Støtte af baade Stat og Kommune opdraget denne Ungdom gennem hele Skolen — det gælder baade den kommunale og den private — lige til Studentereksamen til at føle og tænke ikke som danske, men som tyske Statsborgere. Hvad det har ført til, derom vidner i Dag de mange unge, som nu sidder i Faarhuslejren, som har meldt sig til tysk Krigstjeneste og ikke skænket det en Tanke, at det var noget, der gik imod Danmarks Interesser. Jeg synes, at den Kendsgerning, at over Halvdelen af de Børn, der tidligere gik i tyske Skoler, nu har fundet Vej over til de danske Skoler, hvor de efter alle Beretninger at dømme befinder sig udmærket, og at de Børn, der nu undervises i Særklas-

serne, heller ikke har Sprogvanskeligheder og er glade for at lære Dansk og dansk Historie, Samfundslære og Geografi, viser, at vi netop nu har Muligheder for at vinde mange af de Børn eller i hvert Fald for at opdrage dem til at se paa Danmark med andre Øjne end før.

Det er for øvrigt i den Forbindelse værd at lægge Mærke til, at er der her fra vor Side Uenighed om Opretholdelsen af de tyske Kommuneskoler, saa er det lige saadan inden for Mindretallet. Mange tyske Forældre har i disse sidste Maaneder henvendt sig til danske Lærere og udtalt Haabet om, at de tyske kommunale Skoler ikke igen vil blive oprettet, fordi de er klar over, at de som Medlemmer af Mindretallet vil føle sig forpligtede til at sende deres Børn derhen, hvilken Forpligtelse de ikke vil føle over for de tyske Privatskoler. Der er heller ingen Tvivl om, at hvis Særklasseordningen, som faktisk opfattedes som et halvt Løfte om Fortsættelse af de tyske Kommuneskoler, ikke var kommet, var der kommet langt flere Børn over i de danske Skoler; nu er ca. Halvdelen af de tyske Børn kommet derover.

Vi maa, synes jeg, tilstræbe en Skoleordning, der bedre end den tidligere af 1920 varetager danske Interesser, og jeg er enig med Flertallet i Skolekommissionen, naar det mener, at der brydes ikke noget Princip i vor frisindede Lovgivning ved at ophæve de tyske Kommuneskoler, og der øves ikke Uret over for Mindretallet ved at henvise det til samme Frihed og samme Muligheder, som alle andre danske Statsborgere har paa dette Omraade til Opretholdelse af Privatskoler. Der er ikke Tale om Stemninger eller om Krigsopgør med Mindretallet, som vi udmærket ved at vi fortsat skal leve sammen med — i forhaabentlig bedre Fordragelighed end før. Det, der er Tale om, er en Revision af en Lovgivning, som vi med mange Aars Erfaring anser det for nødvendigt at ændre. Vi maa nemlig, og det ved vi godt i Grænselandet, ogsaa i Fremtiden regne med en fast Kærne af tysksindede, som vi formentlig ikke kan vinde, og som vi vil give fuld Frihed til at pleje deres kulturelle Liv.

Der har i det sidste halve Aar fra visse Kredse af Mindretallet lydt Røster for en loyal Kurs i Fremtiden, Røster, som vi fra dansk Side naturligvis med stor Opmærksomhed har lyttet til, men med vore Erfaringer siden 1920 er det forstaaeligt, at vi tillader os at stille os noget afventende over for denne bebudede Loyalitet. Det menes sikkert alvorligt fra de Kredse, det kommer